

בית נאמן

שיעורו השבועי של מרן ראש הישיבה
רבנו מאיר מאזוז שליט"א

בית הכנסת "אהבת התורה - איש מצליח"
רחוב הרב עוזיאל 43 ב"ב.

בשעה 20:00

מוצאי שבת צו, כ"א אדר-ב' תשפ"ד
נושאי השיעור:

ניתן לשמוע
בשידור ישיר את
שיעורו של מרן שליט"א
בערוץ קול ברמה.
או בקו בית נאמן:
079-9270505

- א. התורה היא חיינו וכל יסוד קיומנו בארץ ישראל. ב. חמץ אין דינו כגרף של רעי. ג. ספרים וברכונים בפסח. ד. ללמוד וללמד ביאור ההגדה.
- ה. המנהג באמירת "פסח מצה ומרור". ו. ביאור "כמה לקו באצבע"? ז. למה לא מברכים שהחיינו בברכת האילנות? ח. הטעם לברכת האילנות.
- ט. על כמה אילנות מברכים? י. ברכת האילנות על אילני סרק. יא. נשים בברכת האילנות. יב. מתי מתו נדב ואביהוא. ויחצא מזה. יג. האם מותר לסוחרים כהנים לטפל במומיות?

התורה היא חיינו ויסוד קיומנו בארץ ישראל

אחייך היהודים שמסרו את עצמם על התורה? "בוא בני", ככה הוא אומר, תבוא לבית המדרש הישן, ותראה יהודים זקנים שקוראים בדף גמרא בלה - שהתחיל להתבלות. והם לומדים קוראים. ותדע שכאן יש לך את עומק הנשמה שלנו.

איך נחיה ככה כיהודים!?

ב. מי שאין לו גמרא, מי שאין לו תורה, ומי שאין לו אמונה, אין לו כלום! יש 170 (נדמה לי) קצינים בצבא שברחו לחוץ לארץ. למה ברחו? וכי אין להם משכורת? הרי לקצין יש משכורת מכובדת. אלא כי באמריקה יש יותר כסף, זה הכל. זאת אומרת היהדות שלכם היא לא יהדות, היא כנראה דברים בטלים. הכל בלוף אחד גדול. פעם הרב עובדיה ע"ה כתב (או התקשר) ליצחק נבון⁶, ואמר לו: אתה בתור אחד שלמד פעם בתלמוד תורה, ואתה כרגע נשיא המדינה. תבקש דבר פשוט מאד, שבכל בית ספר יתחילו את הלימודים בשעה 8 (או בשעה שיתחילו) בפסוק שמע ישראל. כל כך נורא הדבר הזה?! אמר לו: אני לא יכול לעשות את זה, כי אז השמאלנים יאכלו אותי. הוא לא ידע שהשמאלנים באים מסמא"ל... זה השמאל.

(סמאל זה המלאך של הפשע והרשע. הוא יצר הרע, הוא שטן, הוא הכל). אמר: השמאלנים יאכלו אותי, סלח לי, אני לא יכול לעשות את זה. זאת אומרת שהוא יודע במעמקי לבו שיש משהו בתורה. אבל הוא לא יכול. מה הוא כן יכול? שיפגשו יהודים וערבים ביחד. יהודים וערבים, יהודיות וערביות. יאכלו ממאכלם טרף ופיגול. ומה יריחו מזה?! כלום. הרבה יהודיות נתפתו והלכו עם ערבים, ואחרי כמה שנים פתאום מרגישה היהודיה שאין לה טעם בחיים. מרביצים לה, ואומרים לה: את יהודיה! לכי לעבוד כמו כלבה! והיא אומרת לבעלה: אבל בתחילה הבטחת לי הרים וגבעות?! הכל בלוף. הם חיים בפראות. הם פראים, טפשים, כסילים, בווערים ואוילים. ארבעים שנה אכלו מאתנו הכל, ואף אחד לא אומר שצריך לחייב אותם להתגייר. לא! מה פתאום?! אבל בחורי ישיבה צריכים להתגייר. ואנחנו שותקים ושותקים, ואין לנו כח לדבר. אני מקוה שהשכל הישר יתגבר על הדברים האלה. הרי כל המטרה של המדינה הזאת נעשתה בשביל לתת לנו אפשרות לחיות כיהודים. איך נחיה ככה כיהודים!?

ימותו הם ואלף כיוצא בהם ועם ישראל חי וקיים לעד

ג. כבר בשנת 1951 - תשי"א, כתב פרופסור א. ע. סימון מאמר שהכותרת שלו: "האם עוד יהודים אנחנו"? אנחנו לא יהודים. במה אנחנו יהודים? כלום. ואת זה אמר גם כן הרב שך זצ"ל בנאומו המפורסם שלו - נאומו השפנים. שבכלל לא ניכר או רבי יהודה הלוי? אמר: אני לא מגיע לקרסוליו (ככה שמעתי ממורה שהיה לנו בחוץ לארץ). יש לו כל מיני שירים על צרצר, ועל הטבח בגיא ההריגה, וכל מיני שירים.

6. יצחק נבון היה "נבון מאד"... ומרוב הנבונות שלו הרס את עם ישראל. הוא חשב שכאשר יפגשו היהודים עם הערבים, אז הערבים יבינו שאנחנו אין לנו קרנים, אלא אנחנו בני אדם. ואם אנחנו בני אדם, אם כן הם צריכים להיות אתנו בסדר. אבל הוא מסכן לא ידע שהערבים שונאים אותנו. המחבלים וכיוצא בהם שונאים אותנו שנאת נפש. באים החותמים מתימן להילחם בנו. למה באתם?! מה אתם עושים פה?! מי פגע בכם?! אלא הם באים לקיים "מצוות עשה דאורייתא" - "תמחה את זכר" וכו'. זכר עמלק? לא, זכר עם ישראל! אבל אתם לא תוכלו למחות אותם! הרמב"ם כותב שהקב"ה הבטיח אותנו כשם שהוא קיים לעולם, כך אנחנו נהיה קיימים לעולם. על אפס ועל המתם.

א. שבוע טוב ומבורך¹. אומרים שרוצים לגייס את בחורי הישיבות. למה? כי הם לא עושים כלום. אבל אם הם היו יודעים שבלי בחורי הישיבות לא היינו קיימים פה - היה אחרת². היו חכמים גדולים שגויסו לצבא ברוסיה³, למדו שם במסירות נפש. היום ברוך ה' בהרבה פחות מסירות נפש לומדים בשיבות. אבל רוצים לבחון אותנו אם אנחנו מוכנים לווותר על תענוגי העולם הזה (תמורת כמה פרוטות שיתנו לנו), או שאנחנו לא מוכנים לווותר. וזה סיון גדול מאד. אחרי שנים רבות לומדי התורה היה פטורים מהצבא (אמנם לא פטורים ממש, אבל היו דחויים. כל הזמן דחויים. "דוחים את הגזירות"/...), היום אומרים אין דבר כזה⁴. אולי עוד מעט יבוא המשיח, ואז אנחנו לא נצטרך צבא בכלל. אבל תחשבו רגע, אילו היה משהו דורש שבכל בית ספר - יהיה מה שיהיה - יגידו פסוק "שמע ישראל", אתם מתנגדים. לא! שמע ישראל זה משהו מיושן. אבל זה משהו של עם ישראל! זה פסוק שבו יהודים הלכו לכבשונות! כתב ככה ביאליק: "ובאחד למות מות קדושים". יש לו שיר שמתחיל "אם יש את נפשך לדעת"⁵. והוא כתב בו: אתה רוצה לדעת את המעיין והעוז של

1. חזק וברוך לך כפיר פטרוש ואחיו ה"ו על השירים ששרו לפני השיעור. פעם אחרת תביאו לי את המלים של השיר להקשיב אחרים. אני שומע מנגינות יפות, ואת המלים אני לא מבין. מהפעם הבאה בעזרת ה', אם זה שיר ידוע, אני לא צריך. אבל אם זה שיר חדש של מנחם מוסקטי וחבריו שיש להם הרגשה נפלאה על יהדות (בעונות הרבים בישראל יש הרגשה אחרת לגמרי), תביאו את המלים.

2. הרי אין באו הרצל וחבריו לכל הגולה ואמרו להם לעלות לארץ ישראל בגלל זה. אמרו להם: תעלו, כי יש לכם כאן את ארץ ישראל עם כל המצוות התלויות בה. בחוץ לארץ אין לכם דבר כזה. בחוץ לארץ יש התבלות.

3. אחד מהם היה חסיד גור (לפני מאה וחמשים שנה), ומהצבא שם הוא שלח חידישי תורה לאדמו"ר מגור שהיה אז. והאדמו"ר ענה לו בפסוק: "העידותי בכם היום את השמים ואת הארץ" (דברים ד', כ"ז). אמר לו, העידותי זה מלשון עדי - תכשית, כמו: "ותבואי בעדי דייים" (יחזקאל ט"ז, ז), עם בחורים כמוכם שלומדים תורה כשהם בצבא, הקב"ה מקטש את השמים ואת הארץ.

4. שמעתי שכבר לקחו בחור אחד מבני ברק (שאמו מורה אצלנו) לגיוס, ואני לא יודע מה ימשיכו הלאה. בן פורת יוסף יש עשרות אלפים בחורים שחייבים בגיוס לפי שיטתם. מה נעשה להם? פעם אמרו שמי שעבר גיל 26 פטור מגיוס. ופעם אמרו מי שילך לעבוד פטור מגיוס, כל פעם מחפשים משהו חדש. בסוף אמרו: עוד תשעה חודשים - ככה קבע הב"צ עליו השלום... - צריכים להתגייר. עברו תשעה חודשים האלה. אז משהו טען להם: אי אפשר עכשיו, ששה חודשים האחרונים עברו עלינו במלחמה, איך אפשר לגייס אותם באמצע המלחמה? אין לנו מוח להתפתות לדברים האלה. אמרו: יש לנו כאב ראש לדברים האלה, אנחנו יודעים ישנה גברת אחת - מיארה "או מי ירה אבן פינתה" (נה פסוק באיוב ל"ח, ט), והיא החליטה שלא תמשיכו עוד במשחקים שלכם.

5. ומאיפה אני מכיר אותו? פעם כתבו עליו בהצופה לילדים. ואני קורא משהו ומכניס אותו בזכרון. השיר המפורסם ביותר שלו מתחיל: "אם יש את נפשך לדעת". מאיפה לוקחים אחייך היהודים את ההגבורה הזאת שלומדים ולומדים ומוסרים את עצמם על קדושת ה' "ובאחד למות מות קדושים"? איפה הוא ראה את זה? בעונות הוא היה בישיבה בילדותו ויצא ממנה. כאשר החליט לצאת מהישיבה, חשב אולי יהיה דוקטור, גם דוקטור לא היה. היה רק משורר, וגם לא משורר מיוחד... אבל אמרו שהוא מיוחד, ומשהו שאל אותו: מי יותר טוב בשיירה אתה

אחינו כל בית ישראל הנתונים בצרה ובשביה העומדים (בין באויר) בין בים ובין ביקשה המקום ירחם עליהם ויזיאו מצרה לרוחה ומאפלה לאורה ומשעבוד לגאולה השתא בעגלא ובזמן קרוב וגאמר אמן. ובכללם לכל חילי ישראל הקרבים המוסרים נפשם חזק ונתחזק בעד עמנו ובעד ערי אלקינו.

עיצוב גרפי: 050-2738858

הדלקת נרות	מוצ"ש	ר"ת
18:26	19:39	20:20
18:44	19:41	20:17
18:33	19:41	20:17
18:43	19:40	20:17

שהיו בתוך ארבעים ותשעה שערי טומאה, וכמעט נכנסו בשער החמישים, וכשהגיע הזמן, אמר לו הקב"ה למשה: עכשיו תציל אותם. "ועתה לכה... והוצא את עמי בני ישראל ממצרים" (שמות ג, 17). ככה נאמר למשה רבנו. גם עכשיו, אולי עברו את השער החמישים. אני לא יודע. אבל יש לנו פסוק נפלא בתהלים (ס"ח, כ"ג): "אמר ה' מבטן אשיב, אשיב ממצולות ים". **אשיב ראשי תיבות אין שום יאוש בעולם.** "אשיב ממצולות ים" - אפילו נמצאים במצולה של השער החמישים של הטומאה, (ים גימטריא חמישים), אני אשיב אותם, אחזיק אותם, אחזיר אותם. מישוהו חשב שתהיה פעם המלחמה הזאת? אבל בשנה הזאת האחרונה נפרצו כל הגדרות. פעם היה כבוד ליום כיפור, כבוד לבית הכנסת, כבוד לכשרות. היום הכל מותר, בכיפור באים אנשים והולכים למסורה ומתלוננים: "עושים כאן הפרדה בין אנשים לנשים", מה אתם רוצים?! יש לכם דת אחרת?! מה יש לכם?! אין לכם כלום. **צריך לדעת שבלי תורה אין לכם שום זכות בארץ ישראל.** הרב עובדיה יוסף זצ"ל אמר בזמנו: אתם חושבים שאני דואג על הישיבות? אני לא דואג. אבל אני דואג לעם ולמדינת ישראל שתלך לאיבוד אם אין תורה.

חמץ אין דינו כגרף של רעי

1. פעם אחת הייתי אצל האדמו"ר מגור. (בזמן הבחירות אמרו לי: יש לך פנישה עם האדמו"ר). והאדמו"ר הקשה לי קושיא, ואמר לי שגם הרב אלישיב ע"ה לא מצא לה תירוץ. מה הקושיא? כתוב בהלכה (פ"י תמ"ו ס"א) שמי שימצא חמץ בפסח בביתו, כופה עליו כלי. והוא שואל: למה כופה עליו כלי? הרי החמץ הזה הוא כמו גרף של רעי שמותר לטלטל אותו (שבת דף קכ"א ע"ב). אם מצאת אותו בחג טלטלת אותו [ותוציא אותו החוצה] מה בעיניה? אמרת לו: מי אמר שזה גרף של רעי? אולי זה חמץ טוב והוא ראוי לאכילה. בתור אדמו"ר [פרוש] הוא לא יכול להבין שהחמץ הוא דבר חשוב, ואנשים אוהבים אותו. אבל כתוב בגמרא מפורש (פסחים דף י' ס"ב) "שמה ימצא גלוסקא יפה ודעתו עליה". ולכן מלבד הבדיקה עושים ביטול. מה תאמר לי? לחלק אם נמצא משהו כזה או אחר. אם נמצא אותו מכובד, נאמר אין הכי נמי, תשמור עליו ותכפה עליו כלי. ואם תמצא אותו גרוע זה גרף של רעי? לא חילקו חכמים. כל אחד ואחד יאמר זה גרף של רעי זה לא גרף של רעי¹⁰. אז זה לא קושיא, גרף של רעי זה כשהוא מאוס, אבל אם הוא לא מאוס, הוא לא נחשב גרף של רעי. [וע"ע בעלון מס' 256 אות ב].

ספרים וברכונים בפסח

2. דרך אגב, למדנו על הספרים בפסח. החזון איש ע"ה כשהגיע פסח הוא היה סוגר את הספרייה שלו, ולא היה משתמש בה. מה הוא היה עושה? היה קונה מסכת פסחים ממתנות ספרים ולומד בה, כי היא חדשה שלא נגע בה אדם. ואם יש לו איזו הערה מתוך מסכת אחרת, ירשום אותה, ואחרי פסח יבדוק את הדברים. אנחנו לא יכולים לעשות ככה, ואף אחד לא עושה ככה. מעיקר הדין לא צריך לבדוק את הספרים. אבל מה עושים? כל השנה כולה אל תשים ספר בשעת האוכל על השלחן. אם תשים אותו על השלחן, יכנס בו חמץ, ובפסח כשאתה אוכל, נופל ממנו חמץ. לכן את הספר תשים אותו למעלה מעל השלחן. ואם לא שמת, לפחות בשבועיים האלה עד פסח לא להכניס ספר על השלחן. **וברכונים לכל הדעות צריך לייחד להם מקום, ולא להשתמש בהם בפסח כבחול.** וכי בפסח אתה יכול לקחת ברכון של כל השנה? לא. אלא תקח אותם ותשים אותם עם כלי החמץ. הברכונים האלה חמץ. אפילו שהם לא חמץ ודאי, אלא רק ספק, תעשה את זה.

ללמד את ביאור ההגדה

3. **ואדם צריך ללמד את הילדים שלו הגדה של פסח.** מעכשיו עד פסח, כל יום יקרא להם קטע אחד או שניים ויסיביר להם. כי לצערנו אנשים לא יודעים כלום. אדם רק מתחיל "עבדים היינו", ובאה האשה ושואלת: עכשיו צריך להאכיל את הילדים? עוד לא התחלנו, וכבר שואלים אם אפשר להאכיל את הילדים... זה מה שהם יודעים. בג'רבא ככה יודעים, אומרים "מה נשתנה הלילה הזה" ומעבירים את הקערה על ראשי המסובין¹¹, ואנחנו מתרגמים את זה לערבית. אח"כ מחזירים את הקערה על השלחן ואומרים "עבדים היינו". ואז הגברת אומרת: נו, עכשיו אני יכולה להאכיל את הילדים? עוד לא התחלנו בהגדה. אבל ככה נהגו...

10. יש בעלי חיים שרואים פח של אשפה ונוברים בו. פעם היה לנו כאן על ידי הבית למטה פח אשפה גדול, ובאים בלילות סוסים (לא מתביישים...) על ידי בית של בני אדם והם מחפשים ומחפשים. אם ימצאו משהו, בשבילים זה תענוג...
 11. וככה נהגו גם בתונס, ויש סיפור על זה. היו מעבירים את הקערה על ראשי המסובין, ושנה אחת כשמר החיד"א היה בתונס והתארח אצל גביר אחד, בא השמש של הגביר ושמו רחמים ואמר לרב: שלוש פעמים נוהגים להעביר על ראשי המסובין. האם גם על ראשי המסובות צריך להעביר שלוש פעמים? אמר לו: לא, רק פעם אחת. והביא לו פסוק על המקום! אמר לו: כתוב (שופטים ה'; ל) "רחם רחמתי לראש גבר", רחם זה אחד, רחמתיים זה שתיים, ביחד זה שלוש פעמים שישוכם רחמים, אבל דוקא "לראש גבר" ולא לראש אשה... מה אתה מעביר עליה שלוש פעמים? פעם אחת מספיק. (ספר מעגל טוב עמ' 62).

עלינו שאנחנו יהודים. יש חמשים אלף יהודים שירדו לאנגליה, ושם יש להם עיתון שנקרא "ישראל שלנו". ישראל שלכם?! אם היא שלכם למה אתם שם?... כי הם לא יודעים מה שלנו ומה שלהם. יום אחד יבינו שכל מעשיהם חושך ואפילה. הנה עכשיו הגענו למצב כזה שאף מדינה לא מוכנה לעזור ליהודים! אף מדינה! לא צרפת, לא גרמניה, לא אנגליה, ולא אמריקה. שום דבר. אומרים לנו: אתם הורגים נפשות. אבל הם לא הורגים, רק בשמחת תורה ניסו לעשות פצע קטן... רשעים ארוורים! האמונה שלהם היא שלא ישאר חס וחלילה יהודי אחד מעל פני האדמה. **ימותו הם ואלף כיוצא בהם, ועם ישראל חי וקיים לעד, והם ילכו ולא ישאר מהם כלום!** אז מה אנחנו צריכים לעשות? לשנן ולחדד את הדבר הזה שיום אחד כל הפושעים האלה יכרתו. "יבושו ויבהלו עדי עד ויחפרו ויאבדו" (תהלים פ"ג, י"ח). מה זה יחפרו? כל הזמן הם חופרים. חופרים באדמה למצוא איזו מחתרת או מחילה וכדומה... יחפרו ויאבדו. "וידעו כי אתה שמך ה' לבדך עליון על כל הארץ" (שם). "כי אתה שמך לבדך" - אתה עליון על כולם, אתה נותן להם כפעלם וכרוע מעלליהם.

בלי תורה אין כלום!

ד. יש משל יפה על השמש והקשת⁷. הקשת התגאתה על השמש, אמרה לה: גברת שמש, מה את עושה? תראי, אני קטנה כזאת, ויש לי שבעה צבעים. ואת שמש שכביכול מאירה לכל העולם, אבל אין בך לא טעם ולא ריח, יש לך רק צבע אחד. אמרה לה: אמנם יש לי רק צבע אחד והוא שלי, ואת כל מה שיש לך - הוא משלי. אמרה לה הקשת: מה פתאום? זה שלי! אמרה לה השמש: בואי תראי, אם את לא רוצה שאני אהיה זורחת בעולם, אני לא אזרח. ואז השמש אספה את נוגה - אספה את האור שלה, והקשת נעלמה כלא היתה... ככה גם כאן, **הם חושבים שכאשר ילמדו מדעים וליבה וביבה ובימבה... ממילא יהיו חכמים גדולים. אבל זה לא נכון, בלי תורה אין כלום!** ואת זה אמר ביאליק פעם. הביאו אותו בכנס באיזה קיבוץ, והוא אמר להם: אתם חושבים שתלמדו שבע חכמות ושבעים לשונות ותהיו חכמים. אבל תדעו לכם, שאפילו תלמדו את כל אלה, אם לא תלמדו תורה אין חיים חיים! אינכם שוים כלום. מגלים בתורה דברים שרק בזמן האחרון התגלו⁸. אנחנו לא יודעים איזה אוצרות של חכמה יש בתורה שלנו. יודעים כל הזמן רק לדבר אחד על השני. אחד רוצה לבלוע את השני. ולא יודעים שבסוף כל הבלועים כולם יבלעו. אם אנחנו נעשה שלום, ונהיה מכירים טובה אחד לשני, אז יהיה אחרת. אבל בעוונותינו הרבים לא מכירים טובה. "איש מרעהו השמרו, ועל כל אח אל תבטחו. כי כל אח עקוב יעקב וכל רֵעַ רכיל יהלוק" (ירמיה ט', ג).

אין שום יאוש בעולם

ה. אבל בימים האלה שבין פורים לחג הפסח אומר סב סבו של מרן החיד"א - רבי **אברהם אזולאי**⁹ (ספר חסד לאברהם מעין ב' נהר נ"ז) ששלושים יום לפני פסח, הקב"ה מוציא נשמות ישראל מתוך הסטרא אחרא. אבל כנראה בדור הזה לא עשו את הדבר הזה... מה עשו? הביאו כל מיני דברים גוראים. מצעד הגאווה, מצעד הבערות, מצעד הסכלות, הטומאה, הרשעות והגבלות, כדי שלא יוציאו אותנו מתוך הסטרא אחרא. מעוניינים להשאר בסטרא אחרא. אבל לא יעזור להם כלום! כמו במצרים

7. קשת זה מה שראה נח. "את קשתי נתתי בענן והייתה לאות ברית ביני ובין הארץ" (בראשית ט' י"ג). יש לה שבעה צבעים, מתחילים בלבן ומסיימים בתכלת. ולכן הוא נקרא "תכלת" כי הוא תכליתי הצבעים.
 8. פעם האניות היו מפליגות ועושות אסונות בדרך. אניה מתנגשת באניה אחרת וטבעו שניהם. ובערו שניהם יחדיו ואין מוכה" (ישעיה א', ל"א). והיה גוי אחד שחשב מה לעשות. יום אחד היה מאושפז בבית, ואמר לבת שלו: תביאי לי תהלים. הביאה לו תהלים מתורגם. והוא קרא שם: "צפור שמים ודגי הים עובר ארחות ימים" (תהלים ט', ט). אמר: כתוב כאן "ארחות ימים", שמע מינה שגם בימים יש ארחות. כמו שיש מעלות תיבשה מזרחה צפונה וקדמה, כך גם בים. הוא עיין בזה הרבה, ומצא את הדרך. ומאז אין יותר תאונות של אניות. **מתוך פסוק אחד בתהלים "עובר ארחות ימים" הוא מצא פתרון לבעיה.** (את הסיפור הזה מביא ר' אברהם קורמן בספרים שלו).
 9. החתימה שלו כמו אניה. למה? כי הוא היה נוסע באניה, והיא כמעט טבעה והוא וחבריו ניצלו בנס. (אבל כל כתיבי הדי שלהם הלכו לאיבוד, ככה הרב חיד"א מוסר בשם הגדולים ח"א בערכו). ולכן בחתימה שלו יש דמות של אניה. ויש חתימה שלו בספר חדש - "אורו של עולם". הדברים שכתב המתבר לקוחים מספרים אחרים, והוא רושם מאיפה הוא לקח. אבל כדאי ללכת למישהו שיסגן את הדברים טוב. ויש עוד ספר אחר - "אוצרות אמת". מי ששומע שם כזה "אוצרות אמת" מתחיל להתרגש... כל האמת כולה נמצאת באוצר בספר הזה. ומה יש בספר הזה? מנהגים של אלג'יר. באלג'יר יש שלוש קהילות. עדה כזה, ועדה כזאת ועדה כזאת. אבל חסר סגנון, לא חבל על היופי של הספר?! אני חשבתי בו, כי אמרתי ידוע שבאלג'יר הייתה תורה ונגמרה. האחרון שאבא ע"ה אמר לי שישו חכם גדול באלג'יר, שמו רבי אליהו בן יג'י, מחבר ספר "קול צעקת הרועים" להכשיר את המבונה שעושה מצות. זה ספר ענק, ונדפס בתונס בשנת תרע"ה. (יש מכוונות שעושים מצות ויבא עליהם עיר, ורבי אליהו בן יג'י תלמידו של רבי חיים בלייח כתב על זה ספר. מה זה בלייח? לא יודע, יש בערבית "בלח" ופירושו תמר שעדיין לא התבשל לגמרי. כתוב: "תקעו בחודש שופר בכסה ליום חגנו" (תהלים פ"א, ד). "בכסה ליום חגנו" ר"ת בלח. כל בלייח ראש השנה מכינים תמרים שעדיין לא התבשלו, ממש צהובים, והם נקראים "בלח", לכן זה רמז במזמור של ר"ה. ויש מביאם אחד בישראל שנקרא "דיר אל בלח". מה זה דיר אל בלח? כפר של התמרים האלה). אבל היה אחד גם כן שמתיעץ עם בחורים מהישיבה, אומר לי: זה הוגה ע"י בחור שלכם. אוי לעינים שכך רואות ואוי לאזניים שכך שומעות... זה הוגה?! זה חושך ואפילה! לא ככה עושים. **תלך לאדם שמבין ויודע. מהישיבה או לא מהישיבה זה לא חשוב. העיקר שתעשה ספר טוב. תעשה ספר שכל מי שיקרא בו ירגיש איזו עבודה הושקעה בו.** ככה צריך לעשות.

פסח מצה ומרור

ט. אחר כך כשמגיעים לפסח מצה ומרור, את הפסח אסור לקחת, וצריך רק להסתכל עליו. כשמגיעים למצה, כל אחד מבני הבית לוקח את חצי מצה שעשינו ביחץ ואומר: "מצה זו, שאנחנו אוכלים על שום מה?" ואת כל הנוסח. אבל הבעיה היא שכל אחד שואל "מצה זו על שום מה?" ועונה. והשני חוזר על השאלה "על שום מה?" ועונה. כבר שמעת תשובה, למה אתה חוזר עוד פעם?! אז היינו לוקחים "מצה זו" במשך שעה. ו"מרור זה" עוד שעה, והלילה כבר נגמר. מה נעשה עם האפיקומן? נאכל אותו אחרי חצות. **לאבא ע"ה יש תשובה ארוכה שאפשר לאכול אפיקומן אחר חצות** (עייני בשו"ת איש מצליח ח"ב הא"ח סי' כ"ט). אבל שנה אחת חשבתי שאת המצה הזאת יכולים לתפוס בעשר ידיים, אחד תופס מכאן ואחד מכאן ואחד מכאן, מרימים את זה למעלה ושואלים ביחד: "מצה זו שאנחנו אוכלים על שום מה?". אח"כ ניתן לנשים שיאמרו: "מצה זו שאנחנו אוכלות על שום מה?". והעיקר הוא שתוך כמה דקות גמרנו את כל הנוסח. ואותו דבר עושים גם ב"מרור זה". וכשיבנה בית המקדש במהרה בימינו, נעשה גם כן ככה את "פסח שאנחנו אוכלים על שום מה? על שום שפסח הקב"ה". לא צריך לבזבז זמן יקר בדברים בטלים.

"ותקול לו יא אבני"

י. ויש לנו דבר שאין לכל העדות. נקרא **"ותקול לו יא אבני"**. מה זה "ותקול לו יא אבני"? - תגיד לו הוי בני, תשמע¹². יש שם סיפור מאברהם אבינו עד שירדו אבותינו למצרים. אברהם אבינו היה ככה, ושבר את הפסלים¹³. אבל אם אדם לא ילמד את ההגדה בעיון ובהבנה פשוטה הוא לא יבין כלום. וללמוד בלי פלפולים, יש ספר "מקראי קודש" של חכם גדול ספרדי לפני שלוש מאות שנה שעשה בשאלה של הרשע **"מה העבודה הזאת לכם?"** עשרות פירושים! והפירוש של "מה העבודה הזאת לכם?" הוא כפשוטו - למה אתם עושים את כל הרעש הזה בפסח? ככה כתוב בירושלמי (פסחים פ"א ה"ד) - מה כל הטורח הזה שאתם מטריחים עלינו. זו הכוונה "מה העבודה הזאת לכם" זה הכל. אבל החכם הזה עשה פירושים רבים. **וב"חכם מה הוא אומר"** גם כן יש שם הרבה פירושים. אבל הכי טוב לפרש הגדה כפשוטה. בהגדה שלנו של הישיבה, יש בה פירוש כפשוטו, ופעם אחת **הרב זילברשטיין** שיהיה בריא היה קורא בהגדה של הישיבה. בא אחד ואמר לו: כבודו, אתם אשכנזים ויש לכם נוסח אחר, למה אתה צריך את ההגדה הזאת? אמר לו הרב: **כי ההגדה הזאת הפירושים שלה אמת. הם פשוט, ואני אוהב את הפסח**. כמה שהאשכנזים אהבו פעם פלפול, **היום כבר למדו ששטל פשט אתה לא מבין כלום**. היה פעם ראש ממשלה בפרויז לפני חמשים שנה, ושמו 'מנדס פראנס' (שמעתם עליו? הוא היה כתוב בעיתונים. ויש אומרים 'מונדס'), והוא יהודי. והיהודי הזה בילדותו למד ארבע קושיות של מה נשתנה. אז יום אחד עמד כראש ממשלה ואמר: אני עוד זוכר את הארבע שאלות שאבא לימד אותי לשאול "מה נשתנה הלילה הזה מכל הלילות". לכן כדאי ללמוד אתם. יש לנו עוד פירושים דרך דרש, אבל קודם כל הפשט¹⁴. יש לנו הרבה פירושים על השאלות של "מה נשתנה", זה לא סתם שאלות. אלא למה הגלות הזאת ארוכה יותר מדאי? ואח"כ יש תשובות. בגלל שנאת חנם, או כל מיני דברים.

כמה לקו באצבע וכמה לקו ביד?

יא. ויש מקום אחד בהגדה שהרבנים היו מתקשים בו. כתוב שם **"כמה לקו באצבע?"**. רבי יוסי הגלילי אומר, מניין שבמצרים לקו עשר מכות, ועל הים לקו חמשים מכות? שנאמר "ויאמרו החרטומים אל פרעה **אצבע אלוקים היא**" (שמות ח' ט"ז). משמע שבאצבע לקו את עשרת המכות. וכשהגענו לשירת הים כתוב "את היד הגדולה" (שם י"ד, ל"א). מה זה את היד? היד יש בה חמש אצבעות. א"כ עשר מכות לקו באצבע, וביד לקו חמשים מכות. זו דעת רבי יוסי הגלילי. (יש עוד פירושים אחרים שם). **ואבא ע"ה** היה נמנע לפרש את זה לתלמידים, כי אמר שהתלמידים יחשבו שיש למעלה אצבע ויד, ואנחנו יודעים שאין לקב"ה לא גוף ולא דמות הגוף. איך אפשר לומר דבר כזה? ואני אמרתי, אדרבה, מתוך כך אני יכול להבין את דברי ההגדה יפה מאד. כיון שכל זה דרך משל, היד הגדולה פירושה גבורה, וגם "אצבע אלוקים היא" הכוונה "גבורת אלוקים היא". א"כ למה הפסוק שינה את הלשון, פעם אמר אצבע ופעם אמר יד? אלא מוכרח שהכוונה היא שהמכות שהיו על הים היו פי חמש מהמכות שהיו במצרים. "אמור מעתה במצרים לקו עשר מכות ועל הים לקו חמשים מכות".

12. "יא" בעברית הכוונה "הוי", כמו: "הוי כל צמא לכו למים" (ישעיה נ"ה א). הוי פירושה יא, כמו שבערבית אומרים "יא חביבי", המלה "יא" אין לה תרגום בעברית רק "הוי" הוי כל צמא לכו למים, "יא כל צמא עטשאן" - ילך למים לשתות.

13. יש לנו נדב בבית ושמו אברהם, כשהיה בן שלוש ואני מספר על אברהם אבינו, הוא שומע ועיניו מבריקות. חושב שמספרים עליו... מה יש לך? כן, אני אברהם אבינו... כשנולד קראתי לו אברהם אבינו, כי הרמב"ם מאד אהב את השם אברהם. אז כשהוא שמע את אברהם אבינו, זה מצא חן בעיניו... 14. יש ספר "מגיד דבריו ליעקב" יש בו שני פירושים, "מגיד מראשית" של רבי חיותה כהן. והשני "ויגידו למרדכי" של רבי כדיר צבאן פעם אמר רבי חיותה ע"ה לאבא: עשיתי טעות שקראתי לו "מגיד מראשית". הייתי צריך לקרוא לו "ויגידו למשה". ויש לו חכם שהוא קורא על שמו (לעילוי נשמת חותנו ר' משה הכהן). וככה השמות מקבילים - "ויגידו למשה", "ויגידו למרדכי". והשם הכללי "מגיד דבריו ליעקב". ויש עוד ספר אחר לפני מאתיים שנה "מגיד דבריו ליעקב".

זו דעת רבי יוסי הגלילי.

ברכת האילנות

יב. **בחודש ניסן יש לנו את ברכת האילנות**. בחוץ לארץ היו עושים ברכת האילנות בחול

המועד. למה היו עושים ככה? כי כל יום הולכים לעבודה, יש הרבה עבודה, שבועיים שלפני פסח אין זמן. ולכן השאירו את זה לחול המועד שאנשים בטלים ממלאכתם בדרך כלל. באים ומוצאים יום פלוני להתפלל מנחה, ואחר כך הולכים לברך את האילנות. והיו גם כן נוהגים בתונס שהולכים אז לקברי צדיקים מפלני 250 שנה¹⁵.

למה לא מברכים שהחיינו?

יג. **ולמה לא מברכים "שהחיינו" על ברכת האילנות?** יש בזה שני טעמים. **טעם אחד**, כי אין מצוה לראות את האילנות. הגמרא אומרת (ברכות דף מ"ג ע"ב): "האי מאן דנפיק ביומי ניסן" - מי שיצא בימי ניסן, וראה אילנות יפים, פורחים ומבלבלים, הוא מברך. לא אמרו חייבים לראות. רק **מי שהלך וראה צריך להודות**¹⁶. אתה מודה על הפרחים ועל האילנות, אבל אתה לא חייב לראות אותם. **וטעם שני**, שלכתחילה מברכים את הברכה הזאת בניסן. (אמנם אם אדם ראה לפני ניסן וביקר יצא ידי חובה, אבל לא לכתחילה. הגמרא אומרת "האי מאן דנפיק ביומי ניסן"). אז לפעמים הוא ראה את זה כבר לפני כן בסוף אדר, אדם שהולך במקומות של גנות ופרדסים ויש שם אילנות "נחת רוח", איזה יופי. היה ראוי לברך כבר בימי אדר, אבל על פי הסוד צריכים לחכות עד ניסן¹⁷. [וא"כ איך יברך "שהחיינו" וכבר נהנה מהם].

הטעם לברכת האילנות

יד. ויש לברכה הזאת שני טעמים, טעם על פי הסוד וטעם על פי הפשט. **ורבי יוסף חיים ע"ה** עשה לה שתי תפלות (בספר לשון חכמים ח"א סי' ט"ז וסי' מ"ב), תפלה אחת על פי הפשט שנזכה לראות ארץ ישראל פורחת, "ועל הנחל יעלה על שפתו מזה ומזה" (יחזקאל מ"ז, ב). ככה על פי הפשט, אתה רואה את האילנות פורחים וניצנים עולים ואתה מברך. ויש תפלה על פי הסוד שהנשמות המגולגלות באילן ילכו למקומם העליון. פעם בבגדאד הלכו כמה רבנים לברך על האילנות אצל גוי אחד, הוא הרשה להם לברך ובירכו. שנה הבאה באו לברך שם, אבל הוא אמר להם: לא, בשום פנים ואופן! שאלו אותם: למה לא? אמר להם: בשנה שעברה בירכתם וכל האילנות נבלו הלכו לאיבוד... בברכות שלכם אתם מקללים את האילן... אמרו לו: אנחנו לא מקללים את האילן, אלא אנחנו עושים דבר טוב בשביל הנשמות שנמצאות שם. וכאשר הנשמות פרוח, ממילא האילן הלך. "והעלה נבל ואתן להם יעברום" (ירמיה ח', ג').

על כמה אילנות מברכים?

טו. לכתחילה יש לברך על שני אילנות, ובדיעבד אפילו אילן אחד מספיק. **הרב**

15. היו הולכים לקברים של רבי משה דרמון, ורבי אברהם טייב, ועוד אחד שנקרא קאיד (שר) - רבי יוסף בשטום. בדרך כלל בחול המועד לא הולכים לקברות, אבל קברי צדיקים שעבר עליהם הרבה זמן, אדם לא יגיע לידי בכי, ולכן אפשר ללכת. אבא היה הולך, ורבנים אחרים היו הולכים, והיו מספרים עליהם. כל הדרך היה רבי אליהו גז ז"ל (מורי ורבי בגמרא) מספר לאבא עליהם, ככה שמעתי ממורי ורבי, וככה שמעתי מאבי. והיום נדמה לי שכל הקברות האלה נחרשו והלכו. מה לעשות? זה מה שיש. אם היה לנו כח, היינו מבקשים מממשלת תונס להעביר אותם לארץ ישראל. פעם רצו לעשות כדבר הזה. היו כמה קברות שסכמו עם ממשלת תונס להעביר אותם. אבל פתאום הדבר נשמע, יש לנו רכילים, "לא תלך רכיל בעמך" (ויקרא י"ט, ט"ז), ואומרים: הנה הקברות באים לישראל. אז בתונס אמרו: ככה? אנחנו לא עושים כלום! ונבו עליהם, ושתלו שם כל מיני פרחים ואילנות וכי'. ויש גם את קברי הצדיקים האלה שנשארו שנים רבות בלי לנגוע בהם (משנת תק"ב), וגם אלה נדמה לי שלא נשאר מהם מאומה.

16. אדם צריך להודות על כל דבר. פעם הראיתי לרופא אחד בבלינסון - לא נראה שהוא דתי ברכת אשר יצר, והוא אמר: זו ברכה יפה ונפלאה מאד. הקב"ה מתכנן ומכוון את האדם, שלא ישאר לו הרבה שנתן בבטן ויתפוצץ, ושלא יזרום כל הזמן וימות. עשה לו בצורה כזאת שלא יסתם אחד מהם ולא יפתח אחד מהם. שפה שכולם מבינים אותה. ובזכות זה שמבינים, יודעים להעריך את ההודאה ואת הברכה.

17. ולכן האשכנזים אין להם ברכת האילנות. כי מסכנים במדינותיהם בניסן אין כלום. מתי יגיעו הפרחים? בתשרי. איך יברכו בתשרי? על פי הסוד הברכה הזאת רק בניסן.

פתיל תכלת, מצוות ציצית בשלמות!

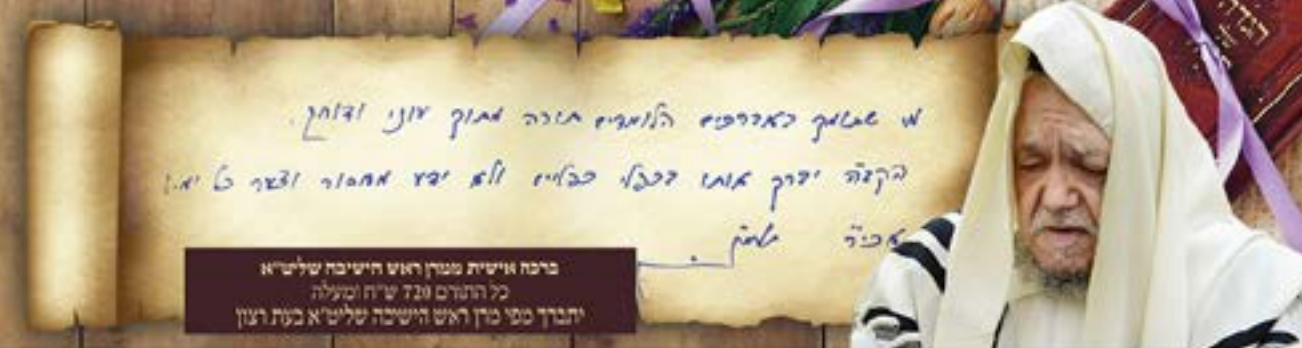
הגאון רבי יצחק שלמה זילברמן זצ"ל
...לעצם הענין, אני עיינית בענין התכלת יותר משנה...
ואני משוכנע בזה בודאות גמורה שהדבר יצא מגדר ספק...
והלואי ואחרים ג"כ היו משקיפים בזה עיין כל הצורך.
בכבוד רב יצחק שלמה זילברמן

עוד אין לך תכלת? תפסקי לזר חזק וקבל סכסו!
המבוא - ק"ק ש"ס תשס"ח
0799-1000-65

זכרתם
ראש - מנחם - תש"ס

ניתן לתרום
במסגרת מוסדות:
מסגרת 'תפנית דאורייתא'
ידיד יוסף (נרד)
בית יוסקים
דף 131 מ"ה 14671318
קוד מוסדה 38395
או בטלפון:
055-676-3536

סניף תל אביב
מספר תל אביב - 620 0712
מספר תל אביב - 620 0712

בגמרא סוכה (דף כ"ה ע"ב) שאלו, מי הם האנשים האלו שהיו טמאים לנפש אדם? כתוב בפרשת בהעלותך **"ויהי אנשים אשר היו טמאים לנפש אדם ולא יכלו לעשות הפסח"** (במדבר ט"ו). ואמרו למושה ואהרן מה נעשה עם הפסח? אז אמר להם משה: **"עמדו ואשמעה"** (שם פס' ח') והתשובה הייתה לעשות פסח שני. מי אלה האנשים האלה שהיו טמאים לנפש אדם? יש דעה שאומרת **מישאל ואלצפן היו שהיו עוסקים בנדב ואביהוא שמתו**. בשבוע הבא בפרשת שמיני קוראים: **"ויקחו בני אהרן נדב ואביהוא איש מחמתו"**, **"ותצא אש מלפני ה' ותאכל אותם"** (ויקרא י"א-ב). אז אלו שטיפלו בנדב ואביהוא הם היו טמאים. זו הסברה של רבי עקיבא. ורבי יוסי הגלילי אומר **שאלו היו נושאי ארונו של יוסף**. ורבי יצחק אומר, אם מדובר במישאל ואלצפן שטיפלו בנדב ואביהוא יכולים היו ליטור בערב פסח. ואם נושאי ארונו של יוסף, גם כן היו יכולים ליטור, אלא **אנשים אלו טיפלו במת מצוה**. ומה דעתו של רבי עקיבא? אלא ערב פסח היה זמן להיטור. ויש אומרים לא, **"ויהי ביום השמיני"** הכוונה שמיני לקראת את זה מח' בניסן). ועד שטיפלו בהם, אחר כך צריכים לחכות עוד שבעה ימים והגענו לערב פסח. אין זמן להביא את הקרבן, זה פירוש יפה מאד.

האם מותר לסוחרים כהנים לטפל במומיות?

כ. ויש עוד דעה שאלו היו נושאי ארונו של יוסף. וגם בזה יש מחלוקת. פעם הייתה שאלה של המשנה למלך (פ"ג מהלכות אבל ה"א), בזמנו היו סוחרים גדולים שהולכים למצרים ומביאים 'מומיות' - גופות של מלכי מצרים הקדמונים. (יש אפילו אחד שאתה רואה את הפנים שלו, אמרו שמת בגיל 18. מתי מלך ומתי חי ומתי מת?... שמו "תות ענן אמו"). אז המשנה למלך שאל, האם מותר לסוחרים כהנים לטפל במומיות האלה או אסור? כי לכאורה המומיות האלה נעשו כמו עפר. עברו עליהם כבר אלפיים שנה שלשת אלפים שנה, הם נעשו כמו עפר ואין בהם טומאה. ובא רבי מתתיה שטר אשון בנו של הרשב"ש ואמר לאביו: יש לי ראייה מן הגמרא שבכל זאת יש בהם טומאה. שהרי גם יוסף נאמר בו **"ויחנטו אותו"** (בראשית נ"ג, כ"ו), היה חנוט כמו המומיות האלה, ואפילו הכי כתוב בגמרא שנושאי ארונו של יוסף היו. (הוב"ד" בהגהות חשק שלמה במסכת אהלות פ"ב מ"א). **אבל אפשר לומר שהדעות בגמרא חולקים בדבר הזה**. בכל אופן, יש כמה פירושים אם זה ארונו של יוסף או אם זה מישאל ואלצפן, אפילו שאין נפקא מינה לעניין דינא. נפקא מינה רק לערב פסח מי שלא היה יכול ליטור שיש לו פסח שני. אבל אם כל העם לא יכולים ליטור (כמו בימינו שאין לנו אפר פרה), אז כולם עושים פסח ראשון. כי איש נדחה לפסח שני ואין ציבור נדחין לפסח שני (פסחים דף ס"ו ע"ב). ככה כתוב: **"איש איש כי יהיה טמא לנפש"** (במדבר ט"ו, י). רק איש אחד פרטי נדחה לפסח שני.

לרומם את בית אלוקינו

כא. אנחנו מודים לכל אלה שטורחים בבית הכנסת. כל פעם עושים משהו, פעם עושים חלונות, ופעם עושים כסאות, ופעם דברים כאלה. כל פעם עושים משהו. היינו באים לביל שבת רועדים מקור. עכשיו גם הקור ירד, אין כל כך קרירות. וכל האנשים שעושים לשם מצוה. אמנם אין לנו זריזות¹⁹, **"קדירא דבי שותפי לא חמימא ולא קדירא"** (ב"ב דף כ"ד ע"ב) - קדירה שיש בה הרבה שותפים, לא חמה ולא קרה. לא חמה - כי כל אחד יסמוך על השני. ולא קרה - כי צריכים לעשות בסוף. אז נחכה כמה שנים, מי יודע... הערבים לא עובדים, ואם הם עובדים, יש להם כוונות אחרות. ה' ישמור אותנו וגם ומהמונם, ונזכה לגאולה שלמה במרהר בימינו. אמן ואמן.

מי שבירך אבותינו הקדושים אברהם יצחק ויעקב, הוא יברך את כל הקהל הקדוש הזה גדולים וקטנים, הן אלה שבאים **לשמוע כאן**, הן אלה ששומעים **ברדיו בקול ברמה**, ובין אלה **שקוראים** אח"כ בדפים של **"בית נאמן"**. ה' יתברך יתן להם שיהיה להם בנים טובים, בתים נאמנים בישראל, ונזכה כולנו לשמוע קול שופרו של משיח במהרה בימינו. כמו שאמר חז"ל (ר"ה דף י"א ע"א): **"בניסן נגאלו ובניסן עתידין להיגאל"**. וכן יהי רצון ונאמר אמן.

19. אין לנו את הזריזות של רבי יגאל כהן. שבוע שעבר הלכתי לבית הכנסת שלו (היה שם אירוסין), ושמעתי שיש ארון קודש כולו זהב טהור. היה רב אחד מדבר ואמר: **"זהב טהור"**. אתה רואה זהב טהור כולו נפלא ונחמד. אבל הוא עושה בזריזות ואנחנו עושים עצלות...

עובדיה ע"ה אמר פעם שצריך שנים כשלון הגמרא "אילני דמלבלבי" (חזון עובדיה פסח עמ' ג'). אבל אח"כ הוא חזר בו (בחזון עובדיה ברכות עמ' תנ"ח). ואני הבאתי (בספר ה' נסי ח"ב עמ' ט"ז) שגם **הרב אירבך ע"ה** בירך על אילן אחד. יש לנו כאן אילן אחד או שנים של הגביא של בית הכנסת [אהבת התורה- איש מצליח - ר' נסים לוי ה"ו], אנחנו הולכים אליו **ביום ראש חודש ניסן ולא מחכים עד חול המועד**, אלא מברכים מיד.

ברכה על אילני סרק

טז. לברך על **אילני סרק**. אם אין להם פרחים אין שאלה. אבל אם יש להם פרחים **ואין בהם פירות, אפשר לברך**. ככה דעת הגאון **יעב"ץ** (מור וקציעה סי' רכ"ה), וככה כתב **הרב דקל כהן** שיהיה בריא בספר אלישיב הכהן (ח"א סי' ט). כי הברכה היא על הראיה. ועל ראייה, אם יש פרחים תברך. אבל אם אדם מוצא **אילני סרק** (בלי פירות), **ויש גם אילנות עושי פירות עושי פירות**. ואני מצאתי רמז בפרשה שנאמרה בראש חודש ניסן - **"החודש הזה לכם ראש חודשים ראשון הוא לכם לחדשי השנה"** (שמות י"ב ב'). החודש הזה - האבן עזרא כותב החודש זה ר"ח¹⁸. ובהמשך כתוב: **"אך אשר יאכל לכל נפש הוא לבדו יעשה לכם"**. **"אשר יאכל לכל נפש" ר"ת אילן**. אבל לא רק זה, **"אשר יאכל לכל נפש"** משמע שהוא אילן של אכילה. אבל דעת היעב"ץ וחכמים אחרים שאנחנו לא עושים תודה על האכילה, אנחנו לא אוכלים כרגע את האילנות האלה. עובדה שאפילו **אילן ערלה שאסור באכילה, מברכים עליו ברכת האילנות**.

נשים בברכת האילנות

יז. **נשים מן הדין יכולות לברך ברכת האילנות**, הברכה הזו לא נחשבת שהזמן גרמא בגלל שבמציות האילנות צומחים רק בניסן, זה נקרא זמן שלהם. כמו ברכת החמה. כמו שנשים יכולות לברך ברכת החמה פעם בעשרים ושמונה שנים. לכאורה הזמן גרמא, יש לה זמן? אבל זה לא קשור לזמן. מפני שהזמן שתחזור השמש למקום שלה הוא רק כעבור 28 שנים, [ולכן רק אז מברכים, כלומר זה תלוי במציאות ולא בזמן] לכן גם כאן הן יכולות לברך. רק שאין זה צנוע שכמה נשים תתחלנה לברך. די לנו שיש להם בית ספר, ויש להם סמינרים. בימי מרן לא הייתה אשה מברכת הגומל. כי הגומל לחייבים טובות צריך לברך בבית הכנסת, והן לא הולכות לבית הכנסת. האחרונים החליטו שאשה יכולה לברך (כי הנשים התחילו לעבוד ולהביא הרבה כסף). **אשה שהייתה חולה והבריאה, יכולה לעשות מנין בבית, ותקרא נשמת כל חי** (או שמישהו אחר יקרא נשמת כל חי), **והיא תברך אח"כ "הגומל לחייבים טובות שגמלני כל טוב"**.

אבק זה לא חמץ

יח. חמץ שמונח באשפה, ואף אחד לא ילך אליו, אין צורך לבדוקו, כי הוא בטל מהיותו חמץ בכלל. בימינו בודקים היטב את החמץ לפני פסח. עד שהיו אומרים שכל מה שהאשה עובדת כל השנה, זה כאין וכאפס לעומת מה שעושה לקראת פסח... פעם אמר **רבי כמיס כהן** (מאסוד) שהיינו צריכים לעשות 400 שנה בגלות של מצרים. באו הנשים ואמרו: אנחנו נעבוד בשביל הבעלים שלנו, כל שנה נעשה שלשה חדשים עבודת פרך... והן הופכות את הבית, אבל זה לא נכון! הנשים חושבות שעל ידי שהן עושות הרבה עבודה יש להן שכר גדול בעולם הבא. לא, אבק זה לא חמץ. רוצים לנקות? תקנו. אבל לא צריך להוריד את כל הספרים ולחבוט אתם "חביט חביט ולא בריך"... לא צריך שום דבר. אבא מעולם לא הוריד ספרים! רק ספרים שכל יום היד נמשכת אליהם, אין הכי נמי, אז שורה אחת או שתיים וזה הכל. וגם בזה, **אם אדם נזחר כל השנה לא לפתוח ספרים באמצע האוכל, לא צריך שום דבר**. כל הדברים האלה לא צריכים. לא צריך לבדוק ספרים.

מתי מתו נדב ואביהוא?

יט. היום קראנו **"ויהי ביום השמיני"**. בראש חודש ניסן קוראים את הפסוקים "עזרנו בשם ה'", ואחר כך קוראים את הנשיא של כל יום. הייתי קורא גם כן את היהי רצון שיש אחר כך. מי שיכול לקרוא - יקרא, ומי שלא יכול, שיקרא רק ששה פסוקים בלבד של הנשיא. זה הכל. ביום הראשון נחשון בן עמינדב. ביום השני יששכר - נתנאל בן צוער, אח"כ זבולון - אליאב בן חלון, אח"כ ראובן - אליצור בן שדיאור וכו'. לכל השבטים האלה, יש לכל אחד ששה פסוקים משלו. ויש דבר מעניין מאד.

18. ומצאנו שהתורה קוראת לראש חודש בשם חודש. בהפטרות הידועה של מחר חודש כתוב: **"ויאמר לו יהונתן מחר חודש"** (ש"א כ, י"ח). מחר? יום אחד זה חודש? איך זה יכול להיות? אלא מחר ראש חודש. וכן: **"זאת עולת חודש בחדשו לחדשי השנה"** (במדבר כ"ח י"ד). מה זה עולת חודש בחודשו? עולת ראש חודש. אם כן **חודש פירושה ראש חודש**. וגם כאן כתוב: **"החודש הזה לכם הוא ראש חודשים"**, החודש הזה ר"ח ניסן.

עמל
התורה

ישיבת בין הזמנים המרכזית

ידידיה
למען התורה

בית הכנסת "בית רחמים" רחוב הרב אבוחצירא 20 ב"ב
ע"ש מרן מו"ר גאון עוזנו רבי רחמים חי חויתה הכהן זצ"ל זיע"א

שעות
הלימוד
8:30
-
11:30

יום שלישי א' בניסן ימסור שיעור פתיחה:

מוה"ר ראש הכולל הגאון רבי דוד עידאן שליט"א
ראש אב"ד ובית ההוראה משפס וצדק - כסא רחמים

יום המישי ג' בניסן ימסור שיעור:
הגאון רבי אליהו בנימין מאדאר שליט"א
רב בישיבתנו הקדושה - כסא רחמים

יום רביעי ב' בניסן ימסור שיעור:
הגאון רבי יעקב כהן שליט"א
ראש סלל פקודת אלעזר - אלעד

יום ראשון ו' בניסן ימסור שיעור:
הגאון רבי יצחק עידאן שליט"א
ראש סלל אורי וישעי - ב"ב

יום שני ד' בניסן ימסור שיעור:
הגאון רבי עובדיה גינתי שליט"א
מר"צ בעיה"ק ב"ב

יום רביעי ט' בניסן ימסור שיעור:
הגאון רבי שמואל עידאן שליט"א
ר"מ בישיבתנו הקדושה - לבנימין אמר

יום שני ז' בניסן ימסור שיעור:
הגאון רבי יוסף פרץ שליט"א
מר"צ בבית ההוראה משפס וצדק - כסא רחמים

יום ראשון י"ג בניסן ימסור שיעור:
הגאון רבי חננאל כהן שליט"א
ראש ישיבת לבנימין אמר ומוסדות חכמת רחמים

יום המישי י"ז בניסן ימסור שיעור:
הגאון רבי מנחם שטיין שליט"א
השיעור ללבו בנור אוריה שטיין ע"ה שנלכ"ע ביום זה.

השיעורים בשעה 10:30

הלימוד

מיום שלישי א' ניסן ועד יום ראשון י"ג ניסן.
ובימי חוה"מ מיום רביעי ט"ז ניסן עד כ' ניסן.

לפרטים ותרומות:
0527-130-552

ישיבת "עמל התורה" ע"ש:
הרה"צ רבי שמואל ורבי מיכאל עידאן ונשותיהם ע"ה
מרן מופה"ד רבנו עובדיה יוסף ע"ה
אשת חבר הרבנית אסתר חיה לויזה מאוזז ע"ה
מוה"ר הגאון מופת השקדנים רבי משה לוי ע"ה

דועה נאמן

אגרות ומכתבים ממזן ראש הישיבה שליט"א

זהירות בכבוד מרא דאתרא

שנת התשנ"ט
לכבוד ידידנו עוז הגאון הגדול מעוז ומגדול ר... שליט"א
ראש ישיבת...
שלום וברכה!

באתי בזה למלא מה שנאמר בשיחתנו בשבוע שעבר, למען לא יחשוב כתר שח"ו פגעתי בכבודו ואדרבא כבודו יקר מאד בעינינו. אך כבר ידוע מה שכתב הגאון רבנו יוסף חיים זצ"ל בספר נפלאים מעשיך על מלמד חינוקות שביקרו המלך בבית-המדרש, וכל התלמידים עמדו מפני המלך, והמלמד לא קם ולא זע, ולמחרתו הסביר למלך פה-אל-פה שזה למען יישאר כבודו ומוראו עליהם. ויטב בעיניו. וכן ידוע שהגאון חזון איש זצ"ל בשמטה האחרונה (תשי"ב) בהיותו כבן 73 שנים ומפורסם ברחבי תבל בספריו ופסקיו הנכבדים, בא לעשות פרוזבול אצל הרב שמואל וואזנר ילח"א שהיה בגיל נכדו בערך. לפליאתו של הרב וואזנר ענה: "כבודו הוא מרא דאתרא, ואני בעל-הבית פשוט בזכרון מאיר"... במקרה אחר ענה למי ששאלו "כמה שיעור מקוה" מאיזו עיר אתה? וכשהשיבו, ענה: תשאל את פי מרא דאתרא שלך. ומיד הלך החזון"א לדואר ושלח מברק לרב העיר ההיא "שיעור מקוה 750 ליטר - אברהם ישעיהו קרליץ". כשהלך השואל לרב העיר ולא ידע שכבר קדמוהו (רבנו), ענה הרב: לדעת החזון"א שיעור מקוה 750 ליטר...

ומה אאריך? וכבר כתב רש"י בפרשתנו "דָּבָר אֶחָד לְדוֹר וְלֹא שְׁנֵי דְבָרִים לְדוֹר". ומעשה רבן גמליאל ור' היושע במסכת ראש השנה יוכיח.

לא יתכן שכל בלן ובלנית ישתמש בהד"ג שליט"א לחרחר ריב ולסכסך בין הרבנים. אדרבא כבודו צריך לענות לו כחזון"א בשעתו "תלך למרא דאתרא". ובשמחה אני מוכן לשמוע את כתר (בנינו) ולבלן הדברים לאשורם. ועל אחת כמה וכמה שלא יעלה על הדעת לפסול מקוה שנעשה בכל ההידורים ובכל החומרות (על דעתו של כתר) בגלל בלנית מטומטמת הרוצה לכפות עלינו לשלם שכר בלנית למקוה אחד. על זה נאמר "אורח מזמין אורח, ובעל הבית בורח"...

בכבוד רב ובברכת שנה טובה

נאמן"ס ט

סדר פרת העיז
שערי רחמים
המלכות והחוקים
לילוי ופיקול
עוסק דם של בלגו שולח
עוד ידוע שיש עניינים הרבה
עם הוראה פשוט ופשוט

מחבר: הרב שלום שארף
הוצאת: ישיבת נתיבות
תאריך: תשנ"ט

מחיר: 150 ש"ח
מחיר: 100 ש"ח
מחיר: 50 ש"ח

הוצאת: ישיבת נתיבות
תל אביב

054-8463584

את יעקב בשחיטת שעיר העיזים. הטעות שלהם היתה שלא שאלו את חכמי הדור. למה לא הלכו לבית מדרשם של שם ועבר לשאל אותם מה לעשות עם יוסף? למה לא התייעצו עם סבא יצחק? עשו מדעתם, שחטו שעיר עזים כדי להסתיר את זה, וזו היתה הטעות. על זה עם ישראל הביאו שעיר עיזים לקרבן.
על פי זה מובן למה משה הביא את זקני ישראל, כי כמו שעוף לא יכול לעוף בלי כנפיים כך עם ישראל לא יכולים בלי להתייעץ עם זקני הדור. שורש חטא העגל היה שלא התייעצו עם הזקנים. משה רבנו הוצרך ללמד את העם ולומר להם: "תלמדו, אלה הזקנים, איתם צריך להתייעץ". עוד מובן על פי זה מדוע אהרון הוא שאמר להם להביא את השעיר. הוא רצה לרמוז להם, כמו שבחטא העגל עם ישראל לא התייעצו אתו ועם הזקנים וקרה מה שקרה, כך גם חטא מכירת יוסף נגרם מזה שלא התייעצו עם הזקנים. נמצא שהעגל והשעיר שניהם אותו ענין שבאו לכפר על שלא מתייעצים עם הזקנים חכמי ישראל, ולכן אהרון לא היה צריך להקריב שעיר, כיון שהוא היה החכם שהיו צריכים לשאל בחטא העגל, ורק הם טעו והמשיכו בדרכם של אחי יוסף ולא הוא.

מזקנים אתבונן

אדם צריך להזהר לא להסיק מסקנות במהירות, אלא להתייעץ עם רבותיו מה מותר ומה אסור. חז"ל אומרים (מגילה דף י"א ע"ב): סתירת זקנים בנין ובנין נערים סתירה. חכמים למדו זאת מרחבעם, כאשר אביו שלמה נפטר, הלך לזקנים ושאל: "מה אעשה כדי להגדיל את הקופה, האם אטיל מסים?". אמרו לו הזקנים: "אל תטיל מסים, להיפך, תפחית בהם". הלך לחבריו הצעירים שנולדו עם כפית זהב כפה והתייעץ איתם. אמרו לו: "תאמר להם: אבי ייסר אתכם בשוטנים ואני אייסר אתכם בעקרבים!". לבסוף החליט להקשיב לצעירים. שמעו העם ואמרו: "כך אתה אומר?! אם כך, מה לנו חלק בידו ולא נחלה בכך ישי". באותו רגע מרדו המלוכה. רחבעם ברח לירושלים, והסיפור המשיך עד התפצלות ממלכות יהודה וישראל (עיין מלכים א' פרק י"ב). אם רק היה שומע רחבעם לזקנים, היה מרויח את המלוכה גם על ישראל והעם לא היה מתחלק.
"מזקנים אתבונן" (תהלים קי"ט ק), למבוגרים יש חכמת חיים. בגמרא מסופר (ברכות דף ט"ז ע"א), שר' יוחנן ראה גוי זקן בשוק ושאל למה... הלכו ואמרו לנשותיהם. אמר להם: "למה אמרתם?! בחיים". יש משפט בערבית: "אנשד למוג'ר רב ומה תנסדשי אל טב", כלומר תשאל את בעל הניסיון ואל תשאל את הרופא. כך במיוחד בחכמת התורה, הזקנים תלמידי החכמים מלאים וגדושים ויש הרבה מה ללמוד מהם.

חשובות נסתרים

מספרים שפעם אמר האר"י ע"ה לתלמידיו: "אנחנו הולכים לירושלים, אל תאמרו זאת לאיש". אמנם לא אמרו לאיש אבל אמרו לאשה... הלכו ואמרו לנשותיהם. אמר להם: "למה אמרתם?! אילו הייתם שותקים יכלנו להביא את הגאולה! כעת עברה שעת הכושר".
פעם תלמידו רבי חיים ויטאל ע"ה רצה לדעת סוד מסוים. אמר לו האר"י: "אני לא יכול לגלות לך". לחץ עליו רבי חיים ויטאל ואמר לו האר"י: "אם אתה לוחץ, אגלה לך, הרי לא באתי לעולם אלא בשביל ללמד אותך". ישב וגילה לו את הסוד. אמר כך אמר לו האר"י: "תשמע, אם לא הייתי מגלה הייתי נשאר אתך עוד כמה שנים, עכשיו שגיליתי, עלי לעזוב את העולם"...
אדם אחז בקש ברכה מהבבא סאלי לזכות לבן. אמר לו הצדיק: "לא עכשיו". התנחן היהודי: "הרב, אני רוצה עכשיו!". ענה הרב: "תחכה עוד שנה". התעקש היהודי: "הרב, זה קשה לי, אני מבקש עכשיו!". הצדיק ראה כך וברך אותו. מה קרה בסוף? אמנם נולד לו ילד, אבל בעל מומים נוראים. הלך לבבא סאלי, שאל אותו על זה, והשיב לו הרב: "אם היית ממתין היתה מתבטלת הגזרה". יש חשבונות שמים, אבל כל הנוטל צעה מה הזקנים אינו נכשל (שמות רב פרשה ג' אות ח').

ומגדל חונאל עד
"יוקבי המלך"
מתוך שיחותיו ודרשותיו של מורנו ראש המוסדות הגאון הגדול רבי חונאל כהן שליט"א ראש ישיבת 'לבנימין אמר' ברכיה

עצה מן הזקנים

(ערוך הרב שילה סעדון שליט"א)

ינהי ביום השמיני קרא משה לאהרן ולבניו ולזקני ישראל. ואמר אל אהרן קח לך עגל בן בקר לחטאת ואת לעלה תמימים והקרב לפני ה'. ואל בני ישראל תדבר לאמר קחו שעיר עיזים לחטאת ועגל וקבש בני שנה תמימים לעלה (ויקרא ט', א-ג).

עגל ושעיר

שואלים המפרשים, למה קרא משה רבנו לזקני ישראל? ועוד, מדוע נבחר דוק אהרון הכהן לומר להם ישראל לקחת שעיר עיזים?
המדרש אומר (עיין מדרש תנחומא פרשת שמני אות ד'), שבמעשה העגל אהרון בעל כרחו אמר להם להביא זהב לעשיית העגל, אם כן יצא שהיה שותף במעשה העגל, לכן הביא עגל לקרבן. עם ישראל נצטוו להביא גם שעיר, כיון שבמכירת יוסף לקחו האחים שעיר עיזים, שחטו אותו וטבלו את כתונת יוסף בדם, ובאו ואמרו לאביהם יעקב: "הכר נא הכתונת בנך היא אם לא" (בראשית ל"ז). יעקב שמע, כבהל ואמר: "ט"ף טורף יוסף" (פסוק ל"א). בגלל המעשה הזה של השבטים, הוצרכו עם ישראל מלבד העגל להביא גם שעיר.
לפי המדרש הזה נשאלת עוד שאלה, הרי אהרון עצמו היה משבט לוי שגם היה במכירת יוסף, אם כן מדוע אהרון הביא רק עגל ולא שעיר כמו כל עם ישראל?

שותף בעל כרחו

ראיתי על זה ביאור נפלא. חטא העגל נעשה לאחר שעם ישראל שמעו את הקב"ה בכבודו ובעצמו אומר להם "אנכי ה' אלקיך וגו' לא יהיה לך אלהים אחרים על פני" (שמות כ', ב-ג). עברו מאז רק ארבעים יום, מה קרה להם? הרי ראתה שפחה על הים מה שלא ראה יחזקאל הנביא (עיין ילקוט שמעוני פרשת בשלח רמז רמד, ודברים רבה פרשה ז' אות ח'), איך יתכן שהם כבר ימארו למצוא להם אלהים אחרים?
מסבירים המפרשים, שעם ישראל לא רצו את העגל בתור אלהים אחרים, הם לא הודים שעובדים לפרו... הם רצו שיהיה משהו שמקשר ביניהם לבין ה', יתברך, עד עכשיו משה היה המקשר ביניהם לבין אלוהים, כעת הוא לא נמצא והם רוצים תחליף. ודאי שה' הוא האלוהים, כל הבריאה כולה מעידה על כך, אבל הם רוצים דבר שאפשר לראות!
פנו העם לחור, וחור אמר להם: "השתגענתם?! ה' הוא האלוהים! תתפללו אליו בלי שום אמצעי!". כעסו עליו העם והרגו אותו. אהרון ראה שחור נהרג ואמר לעצמו: אם אתנגד, אהרג גם אני, ואז יתקיים בהם "אם יהרג במקדש ה' כהן ונביא" (איכה ב', כ), וחלילה לא תהיה תקומה להם ישראל.

הטעות של עם ישראל שהם היו צריכים להתייעץ עם אהרון וחור קודם לכן, אבל הם לא עשו את זה, במקום להתייעץ, הרגו את חור ונטפלו לאהרון.

מדוע לא נטלתם עצה מן הזקנים?

אותו הדבר היה גם עם השבטים במכירת יוסף. הם פסקו שמגיע ליוסף גזר דין מות, ורימו

בג"ץ נגד עולם התורה: יופסקו התקציבים לבחורים חייבי גיוס

היועמ"שית: ממחר צריך לגייס חרדים; אסור "לפצות" על הקפאת התקציבים

דרמה: בג"ץ הוציא הערב צו על תנאי ולפיו נופסקו התקציבים עבור תלמידים חייבי גיוס. אחריו חייבו משרד החינוך כי לא ניתן להעביר פיצויים לשיבות בעקבות צו הביניים שהוציאו שופטי בג"ץ - בשום אופן תימון חלופי • עוד כתבה: "ממחר - מערכת הביטחון צריכה לגייס חרדים" • טוב ל' תורת...

התורה והחיים

מלחמת דת: שופטי בג"ץ הורו על עצירת תקציבי הישיבות

חרפה נעשתה בישראל: שופטי בג"ץ הוציאו צו ביניים נגד המשך תקצוב עולם הישיבות, בעקבות העתירות הקנטרניות נגד חוק הגיוס • הצו ייכנס לתוקף באופן מיידי בתחילת...

20:28

הם אומרים: פן ירבה!

ואנחנו אומרים: כן ירבה!

מעוות קמחא דפסחא
מעבירים במיוחד השנה דוקא לאברכים
עמלי תורה המוסרים נפשם על לימוד התורה
מתוך דוחק וצער!

ברכה אישית ממנן ראש הישיבה שליט"א
כל התורם (20 ש"ח ומעלה
יתברך שמי מנן ראש הישיבה שליט"א בעת רצון

ניתן לתרום בדרכים הבאות:

בטלפון: 055-676-3536

או בעמדות 'קהילות' ברחבי הארץ (59441)

או בהעברה בנקאית: לסקודת תמנן דאורייתא - ירך יעקב (עיר)

בנק דיסקונט סניף 139 מ.ח. 2385 | 16671 | קוד מוסד: 38365

התרומה מזכרת לפי סעיף 46

קופת החסד

תמנין דאורייתא

שע"י כולל אברכים - כסא רחמים

בראשות האגפים

הרב דוד עידאן, הרב יעקב כהן והרב אליהו מאדאר שליט"א

ילדי גאלה

בית נאמן לילדים
מתוך שיעוריו של רבנו מרן ראש הישיבה שליט"א
לע"נ גאולה בת הרבנית אסתר מאזוז ע"ה

עורך: הרב ר' שמואל עידן שליט"א

גליון 354

או בתאונה?

חייה

חודש בן יום אחד
תשובה לחידה נמצאת בעלון הנוכחי.

הלכה נאמנה

הלכות ברכת האילנות

א. יש מי שאמר שמצוה לצאת מחוץ לעיר לברך ברכת האילנות. אמר את זה חכם גדול - **רבי חיים פלאגי** (ש"ת לב חיים ח"ב סי' מה). וזה על פי הרמב"ם שכתב (פי' מהלכות ברכות הי"ג) "היוצא לשדות או לגנות בימי ניסן". מה זה היוצא לשדות? יוצא מהעיר. "ולגנות" - בזמנו גנות יש רק מסביב לעיר, בבתים אין גנות. איזו ענינת היתה אז. היום אנתוני יודעים שיש גנות כמעט בכל בית. (קשאני באתי עולה חדש. התפלאתי: מה זה? המדינה שלנו בלה גנות... גנה עוד גנה ועוד גנה). ואם כן "גנות" אפ"ש גם בעיר. (ומה שהרמב"ם קתב "היוצא", הוא לקח לשון הגמרא. בגמרא (ברכות דף מ"ג ע"ב) קתוב "האי מאן דנפיק" מי שיצא). דנפיק מהבית. לא מקרח להיות נפיק מהעיר. הרב פרי האדמה (על הרמב"ם שם) אמר שמלשון הרמב"ם שכתב "היוצא לגנות" משמע אפילו נטועים בתוך חצרו. ורבי חיים פלאגי אמר לא. מלשון "היוצא לגנות" זה רק מחוץ לעיר. אבל באמת אין ראיה לא מזה ולא מזה. הרמב"ם קתב לשון הגמרא. בגמרא קתוב "האי מאן דנפיק" דנפיק פרושה היוצא. ויש גנות גם בתוך העיר). וכן דעת מרן הרב **עובדיה** ע"ה בספרו (חיון עובדיה פסח עמ' י"ב). והוא אומר שאם אתה הולך מחוץ לעיר, תכל על הגזון שלך (זה בטול תורה). לכן מאז ומתמיד נהגנו לברך על אילנות בתוך העיר. ויותר מזה, ככה מעיד רבי חיים פלאגי (מועד לכל חי סי' א' אות ד') שברבני קושטא (בזמן קושטא היתה עיר מלאה חכמים) נוהגים להקל לברך בתוך העיר. וישב נהג הגאון בעל חקרי לב (סבו של רבי חיים פלאגי, שהיה הראשון לציון). אין אחר המנהג כולם (ויש לנהוג כהמנהג). (וראה בספר ה' ניסי ח"ב עמוד י"ב).

ב. על פרות מרובים אין לברך עליהם. אבל על פסונים יכולים לברך. משום שהפסונים האלה לא בטיח שהם מרובים. יש סגרא של החזון איש (כלאים סי' ב' אות ט') שכל פרות הדרך זה סוג אחד, הם לא נקראים מרובים. לפי דעתו אפ"ש לכתחלה להרביב השחש עם פסון. וזה בסדר גמור. **יש הרבה שלא מברכים ברכת האילנות בשבת** על פי כף החיים (סי' רכ"ו אות ד'). **אבל האחרונים החליטו שאפ"ש לברך.** מרן הרב **עובדיה** זצ"ל פותב (ובענין רבו של אבא בספרו מגיד דבריו לעיניך על ההגדה הלכות ברכת האילנות הלכה ו') על מה שאמר כף החיים שיש חשש אולי יתלש, אין גזירות גזרות מדעתנו. והרי כתוב בשלחן ערוך (סי' של"ו סעיף י') שמתר להרים עצים שיש בהם ריח קשהם מתקברים לעץ. ואינו גזירות שמתלש. וכן הוא לא בא להרית, אלא הוא בא לברך. יש ריח טוב? תברך. תלמד לברך. לכן מתר לברך בשבת. **אבל הרב עובדיה קתב** (חיו"ע פסח עמ' כ') שמהיות טוב לא כדאי לברך בשבת, רק אם יש חשש שיפסידו הברכה יכולים לברך גם בשבת. (ואמרי זה הוא קתב עמ' כ"ג בהערה) שבשנת תשנ"ה הוא ברח בשבת. מה קרה בשנת תשנ"ה? בדקו וימצאו שהשנה היא היתה מאבדת, ולכן אם היה מאחר מעט, יכול להיות שישלש הפסחים, אז הוא אמר טוב לברך קבר בשבת). בחוץ לארץ היו מברכים דוקא בחל המועד פסח. אבל מצינו הבאה לדבר אל תחמיצנה" (מכילתא פרשת בשלח). אל תדחה אותה שבועים. אבל בתנאי שהאילנות ידוין אין בהם פרות. ואם יש קצת פרות וקצת פרחים, יכולים לברך. ואין שום בעיה (ועיין עוד בספר ה' ניסי ח"ב פרק ב' הלכה י"א והלכה י"ג). ויברך: **"שלא חסר בעולמו כלום וברא בו בריות טובות ואילנות טובות להנות בהם בני אדם"**. ואפילו שהיה צריך לומר אילנות טובים, אבל ככה נסח רב הספרים (ולמה? פינו שאתמרת "בריות טובות" לכן גם ב"אילנות" מסתמים "טובות", וכמו שאומרים ביהוקאל (מ"ג י"א): "ומוצאי ומוצאי" (שהיה צריך לומר "וימוצאי") לזוג המולים. וגם כאן בשיניהם אומרים "טובות" "טובות". ויש לנו דגמא להם מהרמב"ם בהלכות מאכלות אסורות שאמר "מאכלות אסורות" אפילו שהיה צריך לומר אסורים (ועיין עוד בספר ה' ניסי ח"ב בחלק השני" סי' ב')). (גליונות: 202 אותיות ו' / 155 אותיות ו' / 350 אותיות ו' / והערה 19, 351 אותיות ו' / ג).

למען תספר

הוא - "מתנה טובה יש לי בבית גנני ושבת שמ"ה. (פכה כתוב במסכת ביצה דף ט"ז ע"א). אני אזורק את המתנה הזאת? אמר לו: טענה כזו לא שמעתי! הוא לא רצה להביא עורך דין, הוא לא רצה להביא אף אחד, הוא דבר מכל הלב. והשופט אמר לו: תשמע, אתה זכאי להמשיך לשמור שבת. ולא רק זה, אלא שכל החנויות הפתוחים בשבת לא הגיעו למקלטיו של הגביר לוי לביוב (שהצלחתו גדולה משלהם מאוד). לדעת שהשבת יש בה ברכה. קשאתה סוגר יום אחד בשבוע, יש לך ברכה. ויום אחד דוקא יום שבת. אל תעשה יום אחר. ראו את זה בנסיון. ואם אתה רוצה לסגר גם יום אחר בגלל החק ובגלל משפטי הגוים [בחז"ל] - זו בעיה שלך. אבל תדע שאתה לא תפסיד מהשבת! בשבת יש ברכה בכל המצוות של התורה יש ברכה. "לקראת שבת לכו ונגלה" כי היא מקור הברכה". (גליון 352 אות ח').

"מתנה טובה יש לי בבית גנני ושבת שמ"ה."

יש מרוב קניית בתל אביב שהוא סוגר בשבת, לוי לביוב שיהיה בריא סגר אותו בשבת, וראש העיר שם קרא לו למשפט. אמר לו: אני מזמין אותך למשפט אצל הבג"ץ (בית המשפט העליון). והשופט אמר לו שם: תשמע מר לביוב. אתה לא בבני ברק, אתה נמצא בתל אביב. ובתל אביב החק הוא שבשבת הכל פתוח. למה אתה סוגר בשבת? אמר לו: תשמע אדוני השופט, אם אתה קבלת פסד מקלינטון ושיא ארצות הברית, והוא אומר לך: תשמר עליו, זה פרס חשוב בעיני. אתה שומר אותו או זורק אותו? אמר לו: מה פתאום. אני אזורק! מה יגידו עלי? אם אני זורק את המתנה, אז תזורק גם את קלינטון בעצמו... דבר שקבלתי אותו מתנה, ודאי שאני אשמר עליו. אמר לו: אנחנו עם ישראל קבלנו מתנה מהקדוש ברוך

ידע תדע

א. מג הפסח זה "מג האמונה", וסימן לברך: המזמור שקוראים בפסח הוא בתהלים מזמור ק"ז, וזה גימטריא "האמונה" (107). ותראו איזה פלא יש במזמור הזה, הוא מתחיל "הדו לה" פי טוב פי לעולם חסדו, ובדקתי בכל התנ"ך, וראיתי שכל "הדוד" (לשון הודאה) כתובה בנ"א, חוץ מקצת שכתוב "הדוד" בלי נ"א. למה? זה רמז שבפסח לא אומרים הלל גמור בכל יום אלא רק ביום הראשון בלבד, כי היום הראשון זה המשך עשר בניסן, והפולחן "הדוד" זה גימטריא חמשה עשר. ואלו היא היתה כתובה "הדוד" בנ"א זה היה בגימטריא כ"א, והיינו אומרים שגם ביום כ"א בניסן שזה יום קריעת ים סוף נאמר הלל גמור, ולכן "הדוד" בלי נ"א שגמרא רק יום אחד ביום חמשה עשר, ויש שגם ימים לא אומרים בהם הלל (גמרא). ולכן המזמור הזה הוא מתאים לפסח, "הדוד" לה' פי טוב פי לעולם חסדו". (גליון 59 אות ב'א).

ב. כמה טונות של אמונה ובטחון בשי"ר **"חי אנו"**

בע"ה כל בוקר משודרת פינתו של הרב שמואל עידן שליט"א ברדיו קול ברמה, בסביבות השעה 6:40.

הפינה עוסקת בתולדות רבותינו הראשונים והאחרונים, בתוספת פרקי השקפה. הלכה וחיון. המספר הישיר בקול הלשון לשמיעה בשידור חוזר (במאגר למעלה מ-500 פינות ששודרו בשנתיים האחרונות): 0737318702. (וכן בעמדות קול הלשון).
להזמנת הרב לשיעור או הרצאה בכל רחבי הארץ: 055797353 (אלחון).